

PRIMLJENO:	21. 06	20 19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/19-19		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:			PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku Ivanu Brajoviću

Podgorica, 21.06.2019.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u ime Kluba poslanika Socijaldemokrate i Liberalna partija Crne Gore, pitanje na Osmoj - posebnoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja 26.06.2019, predsjedniku Vlade Crne Gore, gospodinu Dušku Markoviću, postaviće poslanik Andrija Popović.

S poštovanjem,

Predsjednik kluba poslanika
Socijaldemokrate i Liberalna partija Crne Gore

Boris Mugoša

Skupština Crne Gore
Predsjedniku Skupštine
G. Ivanu Brajoviću

LIBERALNA PARTIJA CRNE GORE
Broj 07/06
Podgorica, 20.06.2019 god

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore a povodom sjednice zakazane za 26. jun 2019. godine, predsjedniku Vlade, *gospodinu Dušku Markoviću*, postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Često se čuju špekulacije o visokom javnom dugu i riziku od tzv. "dužnickog ropstva" zbog kredita uzetog od kineske Exim banke za gradnju autoputa Bar-Boljare, i uopšte o prisustvu kineskog kapitala u Crnoj Gori u kontekstu investicija. Kakav je je stav Vlade u kontekstu ovih tvrdnji?

Odgovor tražim i u pisanoj formi shodno čl.191 Poslovnika.

Poslanik,

Andrija Popović

Obrazloženje:

Projekat auto puta Bar-Boljare je od krucijalne važnosti za prosperitet Crne Gore, a njegov poseban značaj ogleda se i u doprinosu regionalnom razvoju i iskorišćavanju brojnih potencijala na Sjeveru. Vjerujem da niko u Crnoj Gori nema dilemu da je auto put potreban, da doprinosi prosperitetu ali i različitim aspektima privrede kao i boljoj bezbjednosti građana i većem kvalitetu života.

Znamo koliko je Vaša Vlada bila posvećena konsolidaciji javnih finansija, a više puta ste nas ovdje informisali o uspješnosti preduzetih mjera i uopšte o rezultatima ekonomske politike. Stoga cijenim zabrinjavajućim pojedine ocjene da bi dug za auto put mogao da naštetiti Crnoj Gori i dovede nas u nepovoljan politički i ekonomski položaj u odnosu na bilo koju državu. Crna Gora je predano radila da povrati svoj status i ojača međunarodnu poziciju i ugled što je potvrđeno prijemom u NATO prije dvije godine.

Stoga cijenim važnim da danas, u okviru Premijerskog sata, dobijemo odgovor na ova važna pitanja.

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	12. 7. 2019. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	01-61-1/19-99/2
VEZA:	
EPA:	
SKRACENICA:	PRILOG:

Broj: 01 - 2017
Podgorica, 5. jul 2019. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Gospodin Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja postavljena tokom Premijerskog sata održanog 26. juna 2019. godine, kako bi isti bili dostavljeni uvažanim poslanicima.

S uvažavanjem,

Duško Marković

POSLANIČKO PITANJE

Često se čuju špekulacije o visokom javnom dugu i riziku od tzv. „dužničkog ropstva” zbog kredita uzetog od kineske Exim banke za gradnju autoputa Bar-Boljare, i uopšte o prisustvu kineskog kapitala u Crnoj Gori u kontekstu investicija. Kakav je je stav Vlade u kontekstu ovih tvrdnji?

OBRAZLOŽENJE

Projekat Autoputa Bar-Boljare je od krucijalne važnosti za prosperitet Crne Gore, a njegov poseban značaj ogleda se i u doprinosu regionalnom razvoju i iskorišćavanju brojnih potencijala na Sjeveru. Vjerujem da niko u Crnoj Gori nema dilemu da je auto put potreban, da doprinosi prosperitetu ali i različitim aspektima privrede kao i boljoj bezbjednosti građana i većem kvalitetu života.

Znamo koliko je Vaša Vlada bila posvećena konsolidaciji javnih finansija, a više puta ste nas ovdje informisali o uspješnosti preduzetih mjera i uopšte o rezultatima ekonomske politike. Stoga cijenim zabrinjavajućim pojedine ocjene da bi dug za auto put mogao da naštetiti Crnoj Gori i dovede nas u nepovoljan politički i ekonomski položaj u odnosu na bilo koju državu. Crna Gora je predano radila da povрати svoj status i ojača međunarodnu poziciju i ugled što je potvrđeno prijemom u NATO prije dvije godine.

Stoga cijenim važnim da danas, u okviru Premijerskog sata, dobijemo odgovor na ova važna pitanja.

ODGOVOR

Uvaženi poslaniče Popoviću,

Vaše poslaničko pitanje, u kontekstu kredita uzetog za izgradnju autoputa, dotiče i pitanja prisustva kineskog kapitala u Crnoj Gori, ali je i tema aktualnih ne samo na regionalnom, već i na globalnom nivou.

Kako ste i sami naveli, u javnosti se nerijetko pokušava problematizovati uticaj kredita kineske Exim banke za izgradnju prve dionice autoputa u Crnoj Gori na stanje naših javnih finansija, sa insinuacijama o poteškoći otplate kredita, teorijama zavjere o založenom zemljištu i slično.

Zato prije nego Vam detaljno odgovorim, a u nadi da ćemo time staviti tačku na priče "rekla-kazala", sa ovog mjesta poručujem da apsolutno ništa od toga o čemu se spekuliše – nije tačno.

A evo šta jeste:

Istina je da ne postoje bilo kakva otvorena pitanja vezana za realizaciju tog namjenskog kredita, niti naša država kasni sa isplatama, budući da period otplate kredita nije ni počeo.

Otplata ovog kredita počinje u julu 2021. godine, i iznosiće 66,4 miliona dolara godišnje, tokom 14 godina otplate, a činiće oko jedne petine ukupnog javnog duga. Do sada je povučeno oko 655 miliona dolara iz kineskog kredita, a završetak prve dionice autoputa se očekuje tokom 2020. godine.

Istina je takođe da Crna Gora nije dala zemlju kao imovinu za obezbjeđenje kredita. Naime, kredit je dobijen na osnovu najboljih uslova koje je konkretna banka u tom trenutku ponudila na globalnom finansijskom tržištu.

Slikovito, između ostalog, ponuda Exim banke imala je kamatnu stopu od 2%, a drugorangirana ponuda kamatnu stopu koja se kretala od 4,31% do čak 7%. I grejs period je bio drastično povoljniji kod kineske banke.

Računica je, ne sumnjam, sada jasna.

Poslaniče Popoviću,

Više puta smo se saglasili da je za jačanje konkurentnosti crnogorske ekonomije i poboljšanje kvaliteta života, neophodno unapređenje ukupne, prvenstveno saobraćajne infrastrukture, koja podrazumijeva izgradnju autoputa.

Za navedene namjene, Vlada kontinuirano povećava kapitalni budžet koji je 2015. godine, kada je počela izgradnja autoputa, iznosio 228 miliona eura, dok u 2019. godini iznosi 321 miliona eura ili oko 6,7% BDP. Pri tome, kapitalni budžet se najvećim dijelom finansira iz kredita međunarodnih razvojnih banaka, pri čemu obaveze prema ovim kreditnim institucijama čine oko 1/4 ukupnog javnog duga.

Poređenja radi, „nekineska” sredstva (dakle, sredstva države i sredstva iz kredita razvojnih banaka) za kapitalne projekte u 2015. godini iznosila su 50 miliona eura, a u 2019. godini su

skoro utrostručena i iznose - 132 miliona eura. Nadam se, poslaniče, da i ovdje sada imamo jasniju sliku i da je istina na našoj strani, a ne na strani dežurnih kritizera.

Kao i kredit koji je Crna Gora dobila od kineske Exim banke, većina preostalih kredita koji čine javni dug Crne Gore usmjereni su na infrastrukturu - sa ciljem razvoja, povećanja konkurentnosti i ukupnog ekonomskog rasta.

Dakle, ne za rješavanje socijalnih problema, ne za "miran mandat" Vlade, već za razvoj u funkciji unapređenja kvaliteta života!

Takođe, Vlada je projektovala otplatu navedenih kredita u okviru otplate ukupnog javnog duga, što je dio Strategije upravljanja javnim dugom Crne Gore.

Dozvolite mi da još jednom podsjetim javnost na multiplikativne efekte izgradnje autoputa na crnogorsku ekonomiju.

Izgradnja prve dionice autoputa, zajedno sa ostalim investicionim projektima u zemlji, uticala je na rast bruto investicija u zemlji u 2018. godini. Snažna investiciona potrošnja uticala je na rast u građevinarstvu, saobraćaju, povezanim djelatnostima, što je sve doprinijelo ekonomskom rastu od blizu 5% koji smo ostvarili u posljednje dvije godine.

Prema preliminarnim projekcijama Ministarstva finansija, očekivani neto efekat projekta izgradnje prioritetne dionice autoputa na realni BDP na kraju 2019. godine iznosiće oko 4,3%, a na kraju 2021. oko 3,9%. Uzimajući u obzir navedeni efekat ovog projekta na ekonomiju, očekuje se da će nivo BDP-a, u 2021. godini, u odnosu na 2015. godinu, biti realno veći za oko 20%.

To je i impresivan i potreban rast koji svoje efekte tek treba da iskaže.

Dakle, pred nama su danas efekti rasta koje autoput donosi tokom izgradnje, a prave benefite po razvoj on će donijeti kroz svoju eksploataciju i to upravo kroz ravnomjerni regionalni razvoj i veću bezbjednost naših građana i turista, kako ste i apostrofirali u svom pitanju.

Doprinijeće boljoj dostupnosti nekoliko ski rizorta na Bjelasici, budućem ski rizortu na Hajli, kao i boljoj povezanosti privrednika i građana sa Sjevera sa centralnim i južnim dijelom Crne Gore.

Takođe, po završetku prve dionice, očekuje se da će prihodi od putarine iznositi oko 1/3 godišnjeg anuiteta za otplatu kredita Exim banci.

Mi u Vladi svakog dana stvaramo pretpostavke za početak izgradnje druge dionice tokom srednjeg roka. To neće biti finansirano iz kredita, već isključivo kroz model koji će imati minimalne fiskalne rizike i koji neće usporiti opadajući trend javnog duga, koji projektujemo na nivou ispod 60%, 2022. godine.

Poslaniče Popoviću,

Kada je u pitanju izgradnja autoputa, jasno je da je ovo je investicija u našu budućnost. U nju ulažemo svoja i sredstva koja smo pozajmili i to pod najpovoljnijim mogućim uslovima, kako

bi obezbijedili održivi rast i razvoj za našu i za generacije poslije nas. Dakle, investitor je država Crna Gora, a ne Kina ili bilo koja druga zemlja.

I za kraj, saopštiću podatak koji je pokazalo istraživanje urađeno za potrebe Komunikacione strategije Vlade Crne Gore prošle godine, a koje pokazuje da čak 76% građana Crne Gore podržava izgradnju autoputa.

To je za mene, kao predsjednika Vlade i jednog od zagovornika ovog projekta, mnogo važnije od pogoaranja onih koji osporavaju napredak Crne Gore, ili mu makar ne doprinose.

Hvala vam na pažnji.